

Tyresö kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
Erik Sanner
Utvecklingsstrateg

TJÄNSTESKRIVELSE

2014-08-11

1 (8)

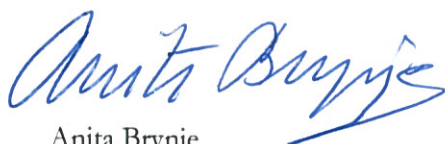
Diarienummer
2013/BUN 0157

Barn- och utbildningsnämnden

**Svar till Skolinspektionen med anledning av
beslut efter genomförd tillsyn i Tyresö kommun**

Förslag till beslut

- Nämnden antar förvaltningens svar som sitt eget.

Anita Brynje
Förvaltningschef

Erik Sanner
Utvecklingsstrateg

Sammanfattning

Skolinspektionen har under våren 2014 genomfört tillsyn i Tyresö kommun avseende grundskola/grundsärskola, fritidshem och förskola. Utifrån inspektionsbesluten har förvaltningen beskrivit hur man avser att komma

tillrätta med de påtalade bristerna i en handlingsplan. Svaret ska vara skolinspektionen tillhanda senast den 1 september.

Skolinspektionens beslut och förelägganden

Nedan följer Skolinspektionens förelägganden riktade till Tyresö kommun. Besluten i sin helhet samt handlingsplan med bilagor bifogas ärendet.

Helhetsbedömning i kommunbeslut

”Kommunens förskolor, fritidshem och skolor bedriver på många sätt en verksamhet som uppfyller de krav som ställs i skolförfattningarna och läroplanerna. Det finns dock områden som kommunen behöver utveckla och förbättra.

Vid Skolverkets tillsyn år 2007 konstaterades ett antal brister och förbättringsområden för utbildningsverksamheten i Tyresö kommun, bland annat angående det systematiska kvalitetsarbetet, däribland uppföljning och utvärdering av kunskapsresultat. Skolinspektionen kan vid denna tillsyn konstatera att Tyresö kommun inom flera områden vidtagit åtgärder för att komma tillrätta med bristerna. Men kommunen behöver intensifiera sitt arbete med att följa upp och analysera elevernas måluppfyllelse i de olika skolenheterna för att säkerställa en likvärdig utbildning där fler elever når målen för utbildningen. En viktig förutsättning för att kunna erbjuda en väl fungerande utbildningsverksamhet är ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete både på enhetsnivå och på huvudmannanivå.

De uppföljningar av elevernas resultat som görs i grundskolan fokuserar främst på nationella ämnesprov, vissa betygsresultat och resultaten på kommunövergripande enkätundersökningar om elevers och vårdnadshavares uppfattning om verksamheten. Skolinspektionen vill poängtera att det är viktigt att bedömningen av verksamheternas kvalitet görs i förhållande till de nationella målen för utbildningarna som finns bland annat i skollagen, läroplanerna, kursplaner och ämnesplaner. Bedömningen av verksamhetens kvalitet ska göras av elever och personal på varje enhet. Att huvudsakligen utgå från elevers och vårdnadshavares upplevda nöjdhet utgör inte ett tillräckligt underlag för uppföljningsarbetet och är inte det som i första hand ska forma utbildningens utveckling. Systematiska analyser av undervisningen eller analyser av andra

faktorer som kan tänkas påverka måluppfyllelsen och resultaten görs i begränsad omfattning och i varierande grad beroende på grundskoleenhet. Analysen av elevernas kunskapsresultat behöver också fördjupas och tydligare utgå från resultaten för olika elevgrupper. Tyresö kommun behöver också utveckla den övergripande dokumentation som beskriver de resultat i förhållande till nationella mål som verksamheterna genererar och de åtgärder som kommunen avser att vidta utifrån dessa resultat. Det blir, enligt Skolinspektionen, svårt för huvudmannen att följa upp och kontinuerligt utvärdera effekterna av genomförda insatser om dessa inte är tydligt dokumenterade.

Av Skolinspektionens beslut för förskola och fritidshem i Tyresö kommun framgår att det finns brister i hur dessa verksamheter planeras, följs upp och utvärderas. Både på enhets- och huvudmannanivå saknas det sammanställningar av resultat för såväl förskolorna som för fritidshemmen och analys av måluppfyllelsen i verksamheterna.

Kunskapsresultaten i kommunens grundskolor ligger ungefär i nivå med riket såväl när det gäller andelen elever som nått målen i samtliga ämnen som när det gäller genomsnittligt meritvärde. Resultatbilden för årskurs 9 på kommunnivå varierar något från år till år. Det finns enstaka skolenheter i kommunen där mer än 40 procent av eleverna inte har nått kunskapskraven i samtliga ämnen. Skolinspektionen konstaterar att kvalitetsarbetet vid flera grundskoleenheter och på huvudmannanivå måste förbättras för att ytterst kunna bidra till att fler elever når målen för utbildningen. Ett systematiskt kvalitetsarbete kräver en dialog mellan alla ansvarsnivåer, från elever och personal via förvaltningsledningen till den politiska nivån.

Skolinspektionen har i tillsynen konstaterat flera starka sidor i kommunens skolverksamheter, bland annat väl utrustade skolbibliotek och en stabil och engagerad lärarkår.

Den centrala elevhälsan har en tydlig organisation och verksamhet.

Kommunens arbete för att få elever som har suttit hemma länge att återvända till grundskolan bedöms fungera väl. Ansvariga politiker och tjänstemän har god kännedom om vuxenutbildningen och Tyresö gymnasiums verksamheter.

Grundskola och grundsärskola

Trygghet och studiero

- Se till att det finns rutiner för att kontinuerligt ta emot anmälningar om kränkande behandling från förskolechefer och rektorer. (6 kap. 10 § skollagen)

Uppföljning och utveckling av utbildningen

- Se till att det inom barn och utbildningsnämndens ansvarsområde bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att det för samtliga verksamheter finns dokumentation som ger en samlad bild av utbildningens kvalitet på huvudmannanivå. (4 kap. 3 och 5-7 §§ skollagen)

Helhetsbedömning fritidshem

Tillsynen av fritidshemmen i Tyresö kommun visar att det finns stora skillnader mellan olika fritidshem, och vissa fritidshem har svårigheter att leva upp till läroplanens mål om en stimulerande verksamhet och en meningsfull fritid för alla elever. Ibland är elevantalet i grupperna väldigt högt, det saknas pedagogiskt högskoleutbildad personal och personalen ges inte alltid möjligheter att genomföra en pedagogiskt planerad verksamhet. Vissa fritidshem saknar fritidspedagoger eller annan högskoleutbildad personal. Det finns till exempel fritidshem där personalen inte fullt ut känner till de nationella målen och där verksamheten inte är inriktad mot läroplanens mål. Vid några fritidshem är grupperna så stora i förhållande till lokalerna och till antalet pedagoger att fritidshemmens pedagogiska uppdrag inte alltid kan genomföras. Eftersom kommunen inte utvärderar elevgruppernas storlek och sammansättning medför detta, enligt Skolinspektionens bedömning, att kommunen får svårigheter att avgöra vilka effekter storlek och sammansättning av elevgrupperna samt personaltäthet har för verksamheternas möjlighet att fullgöra det pedagogiska uppdraget.

Flertalet fritidshem arbetar medvetet med att stärka elevernas möjligheter till inflytande över verksamheten och med att förebygga och motverka kränkningar mellan elever. Det varierar dock mellan fritidshemmen hur personalen

samverkar med föräldrarna och informerar föräldrarna om barnens utveckling och trivsel.

Tillsynen av fritidshemmen i Tyresö kommun visar vidare att det systematiska kvalitetsarbetet avseende fritidshemmen behöver utvecklas på både enhetsnivå och huvudmannanivå. Redan vid den förra tillsynen av fritidshemmen i Tyresö kommun år 2007 konstaterade Skolinspektionen att kommunen saknade en samlad bild av i vilken grad verksamheten vid fritidshemmen levde upp till de nationella målen. Denna brist kvarstår.

På enhetsnivå utvärderas verksamheterna regelbundet och nya förbättringsområden identifieras. I de enhetsplaner som Skolinspektionen tagit del av redovisas utvärderingen av fritidshemmens arbete utifrån kommunens övergripande mål. Däremot saknas redovisningar av fritidshemmens utvärderingar av de egna målen. Likaså saknas en koppling till läroplanens mål. Tyresö kommun följer upp fritidshemmens verksamhet genom nyckeltal för antal inskrivna elever, personaltäthet och föräldrarnas upplevelse, utifrån kommunens brukarundersökning, om fritidshemmets verksamhet är stimulerande och utvecklande för det egna barnet. Några andra resultat redovisas inte. Skolinspektionen konstaterar att det för Tyresö kommun saknas en sammanställning och analys av fritidshemmens måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Därmed saknas en samlad kunskap om i vilken utsträckning fritidshemmen uppfyller de mål som finns för utbildningen i skollag, läroplan och andra föreskrifter. Tyresö kommun saknar därmed relevant kunskap om verksamheten i fritidshemmen för att kunna vidta åtgärder vid konstaterade brister.

Utveckling och lärande

- Se till att alla fritidshem ges möjlighet att erbjuda eleverna en meningsfull fritid som stimulerar elevernas utveckling och lärande. (1 kap. 8 § och 14 kap. 2 § skollagen)

Skola och hem

- Se till att alla som arbetar i fritidshemmen samverkar och informerar föräldrarna om elevens situation, trivsel och kunskapsutveckling i fritidshemmet. (Lgr 11, Inledning och 2.4 Skola och hem)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen vid fritidshemmen

- Se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete för fritidshemmen på såväl enhets- som huvudmannanivå som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att det systematiska kvalitetsarbetet för fritidshemmen inriktas mot de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter.
- Se till att det systematiska kvalitetsarbetet för fritidshemmen dokumenteras på såväl huvudmannanivå som på enhetsnivå samt att rektorn tar ansvar för att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen. (4 kap. 3-7 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Personalkompetens

- Se till att personalen vid samtliga fritidshem har utbildning och erfarenhet för de uppgifter de ska bedriva. (2 kap. 13-14 §§ skollagen)

Gruppsammansättningens lämplighet

- Se till att elevgruppernas sammansättning anpassas så att omsorgen och det pedagogiska uppdraget kan tillgodoses. (14 kap. 9 § skollagen)

Trygghet och studiero

- Det finns inte för alla fritidshem en plan mot kränkande behandling som utgår från fritidshemmens verksamhet. (6 kap. 6 - 8 §§ skollagen (Anmärkning – behöver ej bemötas))

Helhetsbedömning förskola

Tillsynen av förskolorna i Tyresö kommun visar att verksamheten i stort sett utgår från en helhetssyn på barnet och barnets behov samt att förskolorna i stor utsträckning erbjuder en trygg omsorg för alla barn. Flertalet förskolor arbetar också medvetet med att stärka barnens möjligheter till inflytande över verksamheten. Det varierar dock mellan förskolorna hur personalen samverkar med och förmedlar information om verksamheten och barnens utveckling och lärande till föräldrarna.

Av Skolinspektionens utredning framkommer att det finns några områden som Tyresö kommun behöver utveckla. Bland annat finns det brister i hur förskolornas verksamheter planeras, följs upp och utvärderas. I förskolornas enhetsplaner redovisas till exempel vilka resultat förskolorna har uppnått i

förhållande till de mål som kommunen tagit fram, men inte i förhållande till de nationella målen för förskolan som anges i skollag, läroplan för förskolan och andra föreskrifter. Både på enhets- och huvudmannanivå saknas analys av måluppfyllelsen, vilket innebär att Tyresö kommun inte har relevant kunskap om verksamheten i förskolan för att kunna identifiera brister och utifrån dessa vidta åtgärder för att förbättra verksamheten. Detta innebär bland annat att kommunen inte uppmärksammar om alla barn i behov av särskilt stöd också får det stöd de behöver och har rätt till.

Likaså behöver kommunen följa upp och analysera de skillnaderna som finns beträffande barngruppernas storlek och sammansättning. Ansvaret för förskolornas utvecklingsarbete ligger enligt företrädare för kommunen på varje förskola utifrån lokalt identifierade utvecklingsbehov. Trots att kommunen samlar in statistik om bland annat barngruppernas storlek innebär detta, enligt Skolinspektionens bedömning, att kommunen saknar en samlad bild av barngruppernas storlek och sammansättning och hur skillnaderna mellan olika förskolor påverkar verksamheternas kvalitet. Inte heller har kommunen redovisat någon analys av dessa skillnader eller redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas med avseende på skillnaderna i barngruppernas storlek och sammansättning.

Tillsynen av förskolorna i Tyresö kommun visar vidare att det finns brister i lokaler och utrustning på en del förskolor. Vissa förskolor är gamla, slitna och underhållet är eftersatt, vilket innebär att det finns mål i läroplanen som förskolorna inte fullt ut kan leva upp till, exempelvis att barnen ska uppmuntras att ta ansvar för sig själva och sin miljö.

Förskola och hem

- Se till att föräldrarna får information om både det egna barnet och verksamheten i stort. (4 kap. 12-14 §§ skollagen, 8 kap. 11 § skollagen samt Lpfö 98, 2.4 Förskola och hem och 2.7 Förskolechefens ansvar)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

- Säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet för förskolan inriktas mot de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter.
- Se till att det systematiska kvalitetsarbetet i förskolan dokumenteras på huvudmannanivå och på enhetsnivå.
- Säkerställa att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen. (4 kap. 3-7 §§ skollagen, Lpfö 98, avsnitt 2.7 Mål och riktlinjer, Förskolechefens ansvar)

Materiella resurser

- Se till att det för utbildningen i förskolan finns de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna

uppnås. (2 kap. 35 § skollagen och Lpfö 98, 2.3 Barns inflytande och 2.7 Förskolechefens ansvar)

Trygghet och en god miljö

- Det finns inte för alla verksamheter en plan mot kränkande behandling som utifrån varje särskild verksamhet anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling för det aktuella året. (6 kap. 6 § skollagen (Anmärkning – behöver ej bemötas))